KLUCZ PUNKTOWANIA ODPOWIEDZI
POZIOM ROZSZERZONY

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Pkt	Kryteria zaliczenia	Uwagi
1	W kolejności od góry: Bukowina Tatrzańska Jurgów Białka Tatrzańska	0–1	Za poprawną odpowiedź ..... 1 pkt	
2	Np.: – trasa przebiega przez TPN – znaczna część trasy przebiega przez tereny zalesione – przebiega przez urozmaicony pod względem ukształtowania teren – przebiega przez wzniesienia (Zgorzelisko, Poroniec, Zadni Wierch) – na znacznej długość trasa prowadzi dogodnymi, utwardzonymi drogami (asfaltową, szutrową i bitą) – na trasie znajdują się wyznaczone miejsca odpoczynku – obok szlaku znajduje się baza noclegowa.	0–1	Za podanie trzech poprawnych cech ..... 1 pkt	
3	Np.: – konieczność uregulowania praw własności wszystkich właścicieli – konieczność uzyskania zgody na wykonanie wycinki roślinności na stoku – duża konkurencja ze względu na gęstość wyciągów i tras narciarskich – konieczność sztucznego zaśnieżania w okresie niskich opadów śniegu zimą.	0–1	Za podanie dwóch problemów ..... 1 pkt	
4	A. Kotelnica	0–1	Za poprawny wybór .... 1 pkt	
5	Np.: – miejsce o podanych współrzędnych znajduje na drodze asfaltowej – jest to miejsce na szlaku rowerowym (czarnym i zielonym) – znajduje się w terenie zabudowanym – miejsce to znajduje się w miejscowości Bukowina Tatrzańska – miejsce położone jest na południe (lub SW) od szczytu Rusiński Wierch – miejsce położone jest na północ od Odewsiańskiego Potoku – znajduje się na północnym stoku doliny Odewsiańskiego Potoku.	0–1	Za podanie dwóch poprawnych cech ..... 1 pkt	

6	Np.: 1 cm – 0,5 km 6 cm – x km x = 3 km 1000 m n.p.m. – 790 m n.p.m. = 210 m 210 : 3 = 70 Odp. 70 ‰	0–2	Za poprawny sposób obliczeń i poprawny wynik ..... 2 pkt Za poprawny sposób obliczeń bez poprawnego wyniku .... 1 pkt	Jeśli zdający zapisze znak „=” w skali mianowanej, to nie otrzymuje punktu za poprawny zapis obliczeń.
7	Cyrhla n. Białką 1155 m n.p.m. schronisko PTSM 900 m n.p.m. 1155 m n.p.m. – 900 m n.p.m. = 255 m (255 x 0,6°C) : 100 = 1,53°C 17° – 1,53° = 15,47°C (~15,5°C) Uznajemy wynik z przedziału 15,4–15,5°C	0–2	Za poprawny sposób obliczeń i poprawny wynik ..... 2 pkt Za poprawny sposób obliczeń bez poprawnego wyniku .... 1 pkt	
8	90° – 38° = 52° Np.: 38° + 23°26’ = 61°26’ Szerokość 52°N, wysokość 61°26’.	0–2	Za zapis obliczeń i poprawną wartość szerokości geogr. ..... 1 pkt wysokości Słońca ..... 1 pkt	Uznajemy również wartość wysokości Słońca obliczoną na podstawie wartości deklinacji 23°27’, 23°30’, 23,4°.
9	a) III – podzwrotnikowa V – okołobiegunowa b) 1. B 2. C 3. A	0–2	Za poprawne przyporządkowania ..... 1 pkt Za poprawne przyporządkowania ..... 1 pkt	
10	W kolejności od góry: F P F P	0–2	Za poprawne odpowiedzi – cztery ..... 2 pkt – trzy ..... 1 pkt	
11	W kolejności od góry: Peruwiański, zimny, 2 Kuro-Siwo, ciepły, 8 Mozambicki (Agulhas), ciepły, 6 Labradorski, zimny, 3	0–3	Za wypełnienie wierszy – czterech ..... 3 pkt – trzech ..... 2 pkt – dwóch ..... 1 pkt Lub Za wypełnienie pierwszej kolumny ..... 1 pkt Za wypełnienie trzeciej kolumny ..... 1 pkt	

12	śnieżno-deszczowym B śródziemnomorskim C	0–1	Za podanie dwóch poprawnych oznaczeń ..... 1 pkt	
13	Np.: – znajomość okresu występowania wysokich stanów wody ma znaczenie dla ochrony przed powodziami – okres występowania niskich stanów wody ma znaczenie m.in. dla żeglugi, rolnictwa, zaopatrzenia w wodę – ilość przepływającej wody w rzece ma znaczenie dla możliwości jej wykorzystywania np. w hydroenergetyce.	0–2	Za podanie informacji – dwóch ..... 2 pkt – jednej ..... 1 pkt	
14	W kolejności od góry: głębinowe zaskórne krasowe artezyjskie	0–2	Za wpisanie do tabeli odpowiednich rodzajów wód podziemnych – czterech ..... 2 pkt – trzech, dwóch ..... 1 pkt	
15	W kolejności od góry: muskowit gips kwarc diament	0–2	Za wpisanie do tabeli odpowiednich nazw minerałów – czterech ..... 2 pkt – trzech, dwóch ..... 1 pkt	
16	B. pradolina i sandr	0–1	Za wybór poprawnej odpowiedzi ..... 1 pkt	
17	a) Np.: – powszechność występowania (duży zasięg) – stosunkowo krótki (geologicznie) czas życia. b) A. trylobit, B. amonit	0–2	Za podanie dwóch cech ..... 1 pkt Za przyporządkowanie nazw do obydwu rysunków ..... 1 pkt	
18	a) Np.: – występuje nieckowaty układ warstw skalnych – warstwa wodonośna znajduje się między dwiema warstwami nieprzepuszczającymi wody b) Np. piaski są starsze od iłów mioceńskich a młodsze od margli.	0–2	Za podanie w wyjaśnieniu dwóch argumentów ..... 1 pkt Za poprawne określenie wieku względnego piasków ... 1 pkt	

19	W kolejności od góry: czarnej Azji Wschodniej hiszpański Szwajcarii islamu	0–2	Za poprawne uzupełnienie zdań – pięciu ..... 2 pkt – czterech, trzech ..... 1 pkt	
20	a) Np.: – może nastąpić wzrost wydatków państwa na opiekę nad ludźmi starszymi i świadczenia dla ludności w wieku emerytalnym – może spaść PKB na skutek zmniejszenia liczby osób aktywnych zawodowo – mogą spaść dochody budżetu na skutek zmniejszenia liczby osób aktywnych zawodowo – może nastąpić wzrost cen usług, np. medycznych, budowlanych na skutek niedoboru siły roboczej na rynku pracy – może nastąpić konieczność zatrudniania imigrantów na skutek niedoboru siły roboczej na rynku pracy. b) Np.: – wprowadzanie tanich kredytów dla młodych małżeństw – wzrost dodatków rodzinnych dla rodzin posiadających dzieci – wzrost nakładów na opiekę nad dziećmi (żłobki, przedszkola, szkoły) – obniżanie podatku VAT na produkty przeznaczone dla dzieci (np. odżywki, odzież) – otwarcie na imigrację młodych, zdolnych do pracy ludzi.	0–2	Za podanie dwóch argumentów ..... 1 pkt Za podanie dwóch działań ..... 1 pkt	
21	Np.: – lata 50. XX w. – w czasie II wojny światowej zginęło więcej mężczyzn niż kobiet – XXI w. – nadumieralność mężczyzn w wieku średnim (z powodu chorób cywilizacyjnych oraz wypadków), dłuższy przeciętny wiek życia kobiety	0–1	Za podanie poprawnej przyczyny dużego wskaźnika feminizacji dla każdego okresu ..... 1 pkt	

<table>
<tr><td>22</td><td>W kolejności od góry:
Okręg Detroit-Toledo
Dolina Krzemowa
Zagłębie Ruhry
Okręg Witwatersrand</td><td>0–2</td><td>Za przyporządkowanie nazw
– czterech ..... 2 pkt
– trzech, dwóch ..... 1 pkt</td><td></td></tr>
<tr><td>23</td><td><table><tr><th>Kraj</th><th>Opis</th><th>Diagram</th></tr><tr><td>Francja</td><td>A</td><td>2</td></tr><tr><td>Brazylia</td><td>C</td><td>1</td></tr><tr><td>Japonia</td><td>B</td><td>4</td></tr></table></td><td>0–2</td><td>Za wypełnione wiersze tabeli
– trzy ..... 2 pkt
– dwa ..... 1 pkt
Lub
Za wypełnienie jednej kolumny ..... 1 pkt</td><td></td></tr>
<tr><td>24</td><td>W kolejności:
Łódzki, Centralny, Koniński</td><td>0–1</td><td>Za podanie poprawnej kolejności ..... 1 pkt</td><td></td></tr>
<tr><td>25</td><td>W kolejności od góry:
P
F
P
P
F</td><td></td><td>Za poprawne odpowiedzi
– pięć ..... 2 pkt
– cztery, trzy ..... 1 pkt</td><td></td></tr>
<tr><td>26</td><td>Zalety, np.:
– niskie koszty eksploatacji odkrywkowej
– łatwa dostępność złóż
– tani system wydobywczy z zastosowaniem mechanizacji
– możliwość pozyskiwania surowców towarzyszących przy odkrywkowej eksploatacji.

Wady, np.:
– wysokie koszty rekultywacji obszarów wydobycia
– nie nadaje się do długiego transportu – nie ma znaczenia w handlu międzynarodowym
– eksploatacja silnie przekształca środowisko (powstają hałdy, lej depresyjny, zanik wód gruntowych, degradacja gleby)
– wysoka jest emisja związków siarki podczas przetwarzania węgla w elektrowni
– stosunkowo niska kaloryczność.</td><td>0–2</td><td>Za podanie dwóch zalet ..... 1 pkt

Za podanie dwóch wad ..... 1 pkt

Za podanie jednej zalety i jednej wady ..... 1 pkt</td><td></td></tr>
<tr><td>27</td><td>A. ryż
B. kukurydza
C. żyto</td><td>0–2</td><td>Za podanie nazw
– trzech ..... 2 pkt
– dwóch ..... 1 pkt</td><td></td></tr>
</table>

28	Kujawy – B Podlasie – D Wyżyna Kielecko-Sandomierska – A	0–2	Za poprawne przyporządkowania – trzy ..... 2 pkt – dwa ..... 1 pkt	
29	W kolejności od góry: Francja Kanada Japonia	0–1	Za poprawne przyporządkowanie trzech krajów ..... 1 pkt	
30	Wody wewnętrzne – 4 Wyłączna strefa ekonomiczna – 2	0–1	Za przyporządkowanie numerów z mapy do odpowiednich obszarów morskich ..... 1 pkt	
31	Dania, Szwecja, Polska, Rosja	0–1	Za podanie właściwych nazw czterech krajów ..... 1 pkt	
32	W kolejności od góry: Białowieski, 4 Bory Tucholskie, 3 Roztoczański, 7	0–2	Za poprawne wypełnienie wierszy – trzech ..... 2 pkt – dwóch ..... 1 pkt	
33	a) Np.: – ochrona przed powodziami – zachowane zostają zasoby słodkiej wody – zachowane stanowią zasoby surowca energetycznego – CO_2 (który jest gazem szklarniowym) nie przedostaje się do atmosfery – stanowią zasoby ziemi ogrodniczej – chronione są siedliska rzadkich roślin i zwierząt – może rozwijać się ekoturystyka – tereny te umożliwiają obserwację przyrody, np. przeloty ptaków. b) Np. – osuszanie bagien – budowa osiedli – budowa dróg – rolnicze wykorzystywanie obszarów podmokłych – nadmierne wykorzystywanie torfu jako surowca energetycznego – nadmierna eksploatacja torfu na potrzeby ogrodnictwa.	0–2	Za podanie dwóch korzyści ..... 1 pkt Za podanie dwóch działań ..... 1 pkt	

34	a) Np.: – wzrost zachorowań na choroby dróg oddechowych i nowotwory – występowanie alergii – wzrost wydatków na służbę zdrowia – zmniejszenie wpływów z turystyki – utrata funkcji turystycznych – wzrost korozji metali i materiałów budowlanych – straty materialne – wzrost liczby wypadków z powodu zmniejszonej przejrzystości powietrza. b) Np.: – powszechne korzystanie z ogrzewania geotermalnego – rezygnacja z surowców energetycznych do ogrzewania domów na rzecz alternatywnych źródeł energii – korzystanie ze środków komunikacji publicznej – ograniczenie korzystania z samochodów – inwestycja w nowoczesne środki transportu (np. silniki hybrydowe, gazowe, elektryczne) – oszczędzanie energii, ciepłej wody.	0–3	Za podanie poprawnych skutków – trzech ..... 2 pkt – dwóch ..... 1 pkt Za podanie poprawnych dwóch działań ..... 1 pkt	
35	W kolejności od góry: Koryncki Panamski Kiloński	0–1	Za poprawne uzupełnienie trzech opisów ..... 1 pkt	
36	ETA – B Hamas – D	0–1	Za dwa poprawne przyporządkowania ..... 1 pkt	